

ŠARANJE TIKVICA U ŽUPANJSKOM KRAJU¹

Upitamo li se je li opravdano govoriti o šaranju tikvica u županjskom kraju, kad je poznato da je ono bilo živo ili još traje u pojedinim selima drugih općinskih zajednica na istoku panonske Hrvatske, na primjer u vinkovačkoj ili vukovarskoj, tada nam pozitivan odgovor daje činjenica da se šaranje tikvica najintenzivnije potvrđuje u županjskom kraju.

Na temelju stručne literature i ostalih objavljenih podataka, te na osnovi tikvica kao muzejskih akvizicija zaključili smo: 1. šaranje u županjskom kraju je najbrojnije zastupano, u najviše sela i s najvećim brojem šarača; 2. šaranje u županjskom kraju istaknulo se kakvoćom koja je dobila priznanje još potkraj 19. stoljeća.

U »Krijesovoj« knjižici o hrvatskim narodnim ručnim vještinama i njihovoj primjeni, u svesku o tikvicama, možemo pročitati da je 1883. g. na izložbi u Trstu tadašnja kraljica Jelisava kupila porculanski servis za koji je nacрте učinio arh. H. Bollé prema ornamentima na tikvicama koje je izradio Andrija Lešić iz Bošnjaka. Za Lešića se kaže da je bio tako dobar šarač da su se njegovi tukvanji i tikvice tražili na daleko, dapače i u inozemstvu. Njegova je popularnost bila dugotrajna, jer su se Lešićeve šarane tikvice tražile još i 1918. g. Dapače, »sveder se traže«, piše 1918. g. prof. Ante Matasović u spomenutoj knjižici.²

Međutim, prije Bošnjaka spomenuti su Drenovci. Upravo prije sto godina, tj. 1881. g., održao je u Beču prof. dr F. Kršnjavi predavanje o slavenskoj kućnoj radinosti (»Die slavische Hausindustrie«)³ u kojem je naveo da u Drenovcima osobito lijepo šaraju tikvice. Srećom, tom podatku možemo dodati i predmetnu dokumentaciju: jednu tikvicu iz tog vremena, iz Drenovaca. Na njoj se uz signaturu godine nalaze inicijali: 1881 MK. Šarana je dušičnom kiselinom. Tikvica je vlasništvo Đuke i Mace Galović iz Dre-

- 1 Predavanje je održano u Županji dne 20. veljače 1981. g. na savjetovanju »Županjska Posavina — etnološki lokalitet« u sklopu »Šokačkog sijela 1981«. Bilo je popraćeno sa 65 dijapozitiva u boji u kojima je, osim ovdje navedenih, pokazan razvoj obradbe i oprema tikvice s oblukom i čepom. Za snimanje muzejskih tikvica u Zagrebu srdačno zahvaljujem kolegici Nerini Eckhel, a za fotografiju iz Gradišta mr. Damiru Klasičeku.
- 2 Ante Matasović, Tikvice, »Krijesove« knjižice o hrvatskim narodnim ručnim vještinama i njihovoj primjeni, sv. 6, Zagreb, 1918, str. 22.
- 3 F. Kršnjavi, Die slavische Hausindustrie, Separatabdruck aus den Mittheilungen des k. k. Oesterreich. Museums, Wien, 1881, s. 7 — u knjizi: »Listovi iz Slavonije« Isidora Kršnjavoga, Zagreb, 1882. (kao dodatak).

novaca; naime, Macin djed Marin Komesarović bio je šarač. Da ne bude sumnje da su inicijali dobro pročitani, pomaže i upisani kućni broj na dnu tikvice: 189 MK.⁴

Kao daljnji lokalitet, svrstan po kronološkom redu podataka, slijedi Babina Greda. Na tikvici, koja je u muzej dospjela kao babogredski proizvod, označena je samo godina: 1890. Čuva se u Etnografskom odjelu Muzeja Slavonije u Osijeku.⁵ Značajna je po lovačkom scenskom prikazu (na koji ćemo se još osvrnuti). Županja se predstavlja sa dvije tikvice: a) jedna je iz 1890. g., na njoj je ispisana ta godina i ime Marija. Vlasnik tikvice Ivica Svirčević iz Županje zna da je tu tikvicu šarao pastir Đuro i darovao je svojoj djevojci Mariji⁶; b) druga tikvica signirana je 1893. g. i čuva se u Etnografskom muzeju u Zagrebu (inv. BK 960). Na dnu tikvice ispisano je mjesto i godina, jedno nasuprot drugome: *Županje 1893*. Toj je tikvici posvećena posebna pažnja zato što je baš iz Županje pa je s pomoću dijakolora prikazana šara svakog dijela tikvice. Biljni ornament sastavljen je od motiva koji su stilizirani kao varijanta stabla života. Uz njega, i uz uobičajene rozete, nalazi se nekoliko pušaka ili kubura, koje su najvidljivije na dnu tikvice. Ondje tvore okvir signaturi: *1893 Županje*. Tikvica je posvećena kotarskom predstojniku koji je vjerojatno bio lovac. Između dva kružna vijenca, koja omeđuju dno i čine prijelaz prema uzorku na trbuhu tikvice, smeđim slovima, ispisanim dušičnom kiselinom, još se može pročitati ime, prezime i funkcija, a ostali dio teksta je nečitljiv.⁷

Za Gradište i Soljane saznajemo 1918. g., ali vremenski bi ih zapravo morali dodati osamdesetim godinama prošloga stoljeća, uz Drenovce, jer autor navodi: »Negda su vrlo lijepo šarali tikvice u Gradištu, u Soljanima i u Drenovcima.«⁸ Kako smo iz drugog izvora (od Kršnjavoga) saznali da su Drenovci bili glasoviti već 1881. g., tom vremenu možemo pribrojiti Gradište i Soljane.

Selo Cerna javlja se tikvicom ravnog ili valjkastog vrata. U preciznijoj nomenklaturi rekli bismo tukvanjem, koji se čuva u zagrebačkom Etnografskom muzeju s podatkom da je iz toga sela.⁹ On je primjer šaranja tikvica

4 Srdačno zahvaljujem narodnom pjesniku Đuki Galoviću koji je, čuvši predavanje, pronašao ovu tikvicu i dostavio podatke o njoj. Za posredovanje hvala ide i prof. Višnji Plemić, direktorici muzeja u Županji.

5 Darovatelj tikvice bio je učenik Mare Hećimović-Seselja, profesorice na gimnaziji u Županji 1959. g. Ona ju je namijenila muzeju i predala Zdenki Lechner, tadašnjem kustosu osječkog muzeja.

6 Srdačno zahvaljujem na upozorenju i podacima o tikvici g. Ivici Svirčeviću iz Županje.

7 Čitljivi tekst glasi: Ivan Scheibel kralj. kotarski predstojnik vitez reda. . .

8 Matasović, str. 22.

9 Muzejska oznaka ovijena je na vrhu vrata s tekstom: 268 Cerna. Šarači razlikuju tikvice s jajolikim vratom (ženski rod tikve) i tukvanje s ravnim ili valjkastim vratom (muški rod tikve). Šara te tikvice je važna, jer pokazuje stari stil domaćeg ornamentiranja (podsjeća me na jedan od uzoraka na starinskim srmanim pregačama). — Kod nas se iznimno našla tikvica samo s ocrnjenim ornamentom bez upotrebe dušične kiseline. Do sada ne znamo ni za jednu koja bi predstavila početak šaranja, kada su pastiri prije ocrnjivanja pougljenom tvari u ureze utrljali prljavštinu sa šešira. O tom govori F. Kršnjavi, o. c. i J. Manga (v. bilješku 18).

u prvotnoj tehnici, kada se još nije upotrebljavala dušična kiselina, koju svi šarači zovu »šatvoser« i kada se ornament samo ocrnio pougljenom orahovom jezgrom ili nečim drugim. I šara se razlikuje od ostalih tikvičarskih šara — koje poznajemo od kraja 19. st. — a sastoji se od valovnice sa *zafркаčima*. Ovdje je primijenjen način ukrašavanja *vezom*, što znači da šara ovija, poput prstena, vrat i trbuh. Kako su linije udvostručene, sredinom krivulja teku ubocane točkice.

Od 1922. g. zna se i za Stitar kao šaralački lokalitet. Te je godine u »Narodnoj starini« objavljena slika tikvice (zapravo tukvanja), našarane biljnim vezom, a obogaćene natpisom ili geslom na vrhu vrata.¹⁰

Po šaraču Kvirinu Šestiću iz sela Račinovci koji je 1937. g., u »Politikinom« članku s naslovom »Šaranje tikava u Slavoniji predstavlja pravu umetnost«¹¹, proglašen jednim od najpoznatijih šarača tikava, uvrštavaju se Račinovci kao deveti lokalitet županjskog kraja, poznat po njegovanju toga narodnog umijeća koje je izraslo iz pastirskog stvaralaštva.

Nije istraženo kada je i gdje taj pastirski rad prerastao u kućnu radinost. Podatak imamo samo za Gradište, gdje smatraju da je prijelomna bila 1925. g. ili koja godina ranije. Kao razlog ne navode samo zaradu, nego i ljubav prema tom poslu koji im je ispunjavao vrijeme u kišnim danima i zimskim mjesecima, a ujedno otvorio mogućnost likovnog stvaranja i natjecanja.¹²

Šaranje tikvica u navedenim mjestima nije bilo jednako intenzivno tijekom prošlih sto godina. Mijenjao se broj šarača, ili se samo pokoji istaknuo, a u većini sela ono se nije održalo cijelo to vrijeme, kao što je slučaj u Gradištu. U Gradištu je »šaraštvo« poznato od 1881. g. — time ne mislim reći da ga prije nije bilo! — i traje do danas (1981. g.). Doduše, Gradište nije uvijek bilo središte šaranja kao 1937. g., kada je o njemu pisao ondašnji dopisnik (novinar) »Politike«: »Danas je centar šaranja malo selo Gradište u blizini Županje i u njemu žive najbolji šarači.« Da je bilo kolebanja u održavanju te radinosti, znamo i po Matasovićevoj konstataciji iz 1918. g. On kaže da su Prkovci (opć. Vinkovci) »najveći majdan šaranja« i da su prkovačke tikvice poplavile tržište Osijeka, Vukovara i Đakova. Međutim, kasnije o njima nema nikakvih vijesti. U razdoblju između dva rata najpoznatije su gradiške tikvice i gradiški šarači. Oni su svojom robom poplavili Zagreb. Od 1928. do 1933. g. imali su i paviljon na Zagrebačkom zboru (velesajmu). Godine 1940. poslali su putem posrednika u Beogradu tri stotine šaranih tikvica u Ameriku.¹³ U poslijeratno vrijeme, nakon 1950. g., još su

10 Antun Matasović, Slavonske graničarske tikvice, Narodna starina, 2, Zagreb 1922, str. 151, sl. 6. Napisano je: Bog živil, v. str. 156.

11 Politika od 1. II. 1937.; članak nije potpisan.

12 Prema podacima, koje sam 1954. g. dobila od Franje Ivkovca, Tuna Mikinac je tako volio šarati tikvice da je i zemlju dao »napolak«, a on se bavio samo šaraštvom. To je bilo 1931. g., kada je Ivkovac učio šaranje kod Mikinca.

Tadašnji šarači često su radili u društvu, ali je svaki imao neku svoju specijalnost: drugačiju granu, ili samo njezin početak, ili nešto drugo. Mikinac je običavao reći: »Eto, moja je šara najlipša i najšarenijal«

13 Prema podacima od šarača tikvica Franje Ivkovca, zabilježenima 1957. g.

više proširili tržište, te su opskrbljivali poduzeća, vezana uz turizam i folklor, u Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu i Beogradu, da spomenemo samo najveće nabavljače.

Od starih šarača, kako kažu današnji za svoje suseljane koji su se istaknuli u godinama između dva rata, spominju se Tuna Mikinac-Gabrin, Franja Kovačević-Ilišev, Antun Blaževac-Salerov, Iva Kadić-Sojdan, Šima Dretvić, Andrija i Franja Ivkovac.¹⁴ Primjerci njihovih šaranih tikvica nalaze se u muzejima, a najviše ih ima u Etnografskom muzeju u Zagrebu. Gledajući te tikvice, vidimo da njihov ornamentalni svijet odgovara šarama posavačkih (graničarskih!) tikvica po Matasovićevoj razdiobi. Tu su zubre, zvijezde, ružice, tulipani, grane, hrastov list i žir i drugo. Veliki dio tih uzoraka može se naći u albumu »Narodni motivi sa tikvica« koje je sabrala Draga Kovačević-Dugački¹⁵, a čini se da je onda povratno služio šaračima kao predložak umjesto tikvica s tim šarama. No, osim nabrojanih uzoraka njihove su tikvice imale naslikano i voće: granu s kruškama (inv. 8253), grožđe (inv. 6037) i jabuku (stablo) — motiv koji su oni zvali jabukom (inv. 10271). Mikinac je imenovao neke uzorke drugačije, nego što to znamo iz literature, a zabilježeni su na tikvi inv. br. 6036 iz 1936. g. u Etnografskom muzeju u Zagrebu. Trojica šarača okušala su se i u donošenju portreta ljudi onog vremena ili povijesnih osoba. U *okrugama*, medaljonima između grana, F. Kovačević je nacrtao portret Šokice (inv. 5405), Šima Dretvić Frankopana (inv. 9564), A. Blaževac Preradovića, Gaja, Račkoga, Radića i druge (inv. 12786).

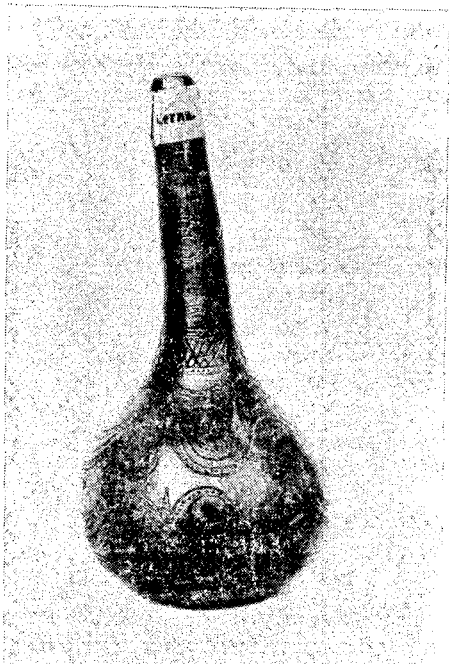
Svi su šarali tikvice, tukvanje i teglice (natege) za praktičnu namjenu u njihovu naravnom obliku, a kadikad i samo kao ukrasne predmete; katkada su ih rezanjem dna ili vrata pretvarali u čaše, vaze ili pepeljare, odnosno *korice* (spremice).

Suvremeni šarači orijentirali su se uglavnom na masovnu proizvodnju cijelih tikvica kao suvenira. Mnogima je stalo samo do financijskog učinka, pa se njihove tikvice moraju pribrojiti onim dekadentnima, kakvih je znalo biti i prije. Šaranje je sada uistinu postalo kućna industrija koja je zaposlila i staro i mlado, i muško i žensko, naravno uz redoviti rad. U prethodnom vremenu šaranje je bilo isključivo muški posao. U tadašnjem šaračkom krugu, kao iznimka, spominje se samo jedna žena, Marica Kovačević-Pura, koja je odrasla u kući šarača-pastira i »obrnika« (djeda, oca, strica i braće).¹⁶ U velikom broju šarača najnovijeg razdoblja, a kažu da ih ima više od pedeset, ima šarača koji rade taj posao prvenstveno zato jer ga vole.

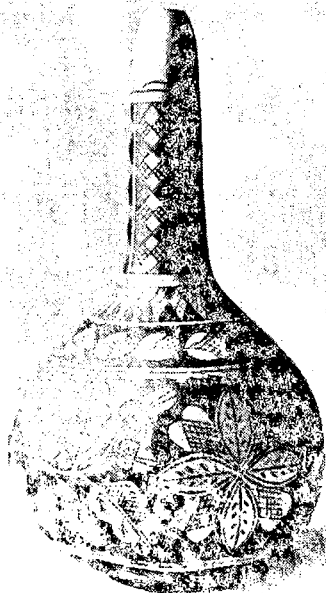
14 Podaci Ivkovca slažu se s navodima u »Politici«, u navedenom članku. Ivkovac nije bio seljak, radio je u trgovini, ali šaranje tikvica postalo mu je »pasija«. Godine 1954. živio je u Osijeku, a na pustari Selci imao je »nasad tikvica«, posađeno oko 40 kućica i još uz 30 m plota. U rujnu 1955. g. posjetila sam tu pustaru i vidjela »frižove tikvica«.

15 Narodni motivi sa tikvica, sabrala Draga Kovačević-Dugački učiteljica ženske građanske škole II. u Zagrebu. Godina izdanja nije tiskana, ali je, prema podatku prof. dr. M. Gavazzija, g. 1924.

16 a) Kadić Marko, Selo Gradište u prošlosti i danas (1971). Posebni otisak iz Županijskog zbornika, sv. 4, Županija 1973., str. 95.
b) vlastiti podaci iz 1954. g. istoga sadržaja i napomena da je njezina omiljena šara bilo cvijeće, đurđice, itd.

Tikvica (tukvanj) s osmeđenom površinom, Gradište (Marta Dretvić. Snimila Nerina Eckhel)

Tikvica (tukvanj) iz Cerne. (Snimila Nerina Eckhel)

Šara s jelenom i pticom, Gradište. (Snimila Nerina Eckhel)

Portret Šokice, Gradište. (Snimila Nerina Eckhel)

Oni svakoj tikvici posvećuju punu pozornost, izabiru prave tikvičarske šare, primjenjuju ih strogo ili varirano i eventualno unose nove motive. Na tim su tikvicama često ukomponirani jeleni, ptice, grbovi, cvijeće, četverolisna djetelina i drugo. Od najboljih šarača današnjice izdvajamo Martu Dretvić-Karlinu i Iliju Dretvića-Filakovog.¹⁷

Snaš Marta Dretvić unijela je novinu u šaraštvo sedamdesetih godina našeg stoljeća, time što je ornamente, koji se uobičajeno osmeđe, ostavila u naravnoj boji tikvice (dakle u svijetlo žućkastoj boji), a međuprostor je obojila smeđe, *šatvosirala*. Tako je pozadina, tj. neornamentirani dio površine, sav u crveno-smeđoj boji koju daje dušična kiselina (»šatvoser«) kada se, nanesena na tikvicu, zagrije nad plamenom iz cilindra petrolejske svjetiljke. Umreškani uzorci ostaju crni, kao i urezani obrisi likova, prema ustaljenom postupku u šaranju. Ne znam je li još koji šarač prihvatio taj način, jer takav postupak iziskuje više vremena i skuplji je — treba više »šatvosera«.¹⁸

Pretpostavljam da je Marta Dretvić bila potaknuta na taj postupak kad je upoznala starinske tikvice, koje osvajaju toplinom svoje tamne crveno-smeđe boje, dobivene od koma ili dima i čađe.

* * *

Najstarija šarana tikvica za koju se zna u našoj zemlji objavljena je u Osječkom zborniku 1956. g.¹⁹ To je tikvica iz 1734 g. Godina je urezana na tikvici, ali se ne zna gdje je šarana. Prije nego je nabavljena za osječki muzej bila je u vlasništvu obitelji osječkog kipara Mihajla Živića koji je rodom iz Sikirevaca (u županjskom kraju), ali se na temelju toga ne može o njoj govoriti da potječe iz Županje. Razlog za podrijetlo iz toga kraja odnosi se na njezine figuralne motive, razvijene unaokolo na cijeloj površini trbuha (v. crtež br. 1). Dok je ona bila jedini primjerak među tikvicama na kojoj su ljudski likovi doneseni u scenskom prikazu, prihvaćena je samo kao iznimka, a ne kao prvorazredni dokument, još i zato jer se stavljalo pod upitnik i njezino podrijetlo. Ali sada, kada joj dodajemo tikvicu iz Babine Grede, također s figuralnim motivima u scenskom prikazu, ona dobiva pravu vrijednost zajedno s tom drugom tikvicom, koja je signirana 1890. godine. Obje sadrže prizore iz života i shvaćanje onog vremena u kojem su nastale. Na prvoj tikvici (iz 1734.) prikazani su graničari ili panduri (?) s puškama,

c) Ivakić Vladoje, u Slavonskom kalendaru 1948. g. Da se ne zaboravi, bilježim da je Ivakić imao u rukopisu pripremljen udžbenik o šaranju tikvica, jer se nadao da će biti predmet ručnoga rada u školama.

17 a) Kadić, o. c.

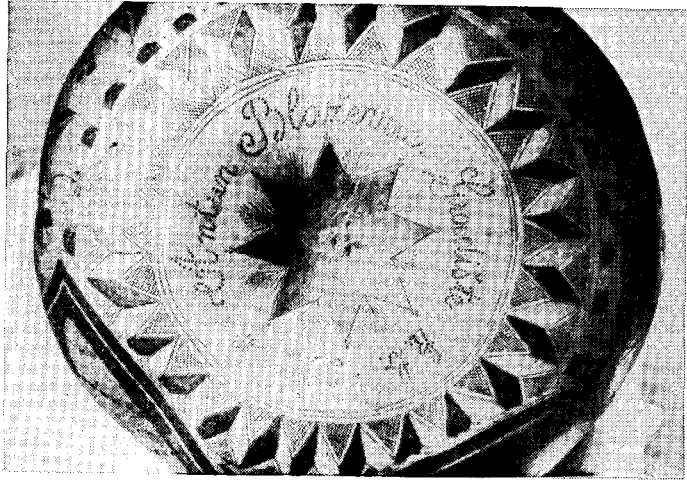
b) Zdenka Lechner, Šarane tikvice, *Gospodarski list*, br. 51/52, Zagreb, 1970. g., 22. prosinca—decembra, str. 12.

c) Dokumentarni — uski — film o šaranju tikvica u Gradištu 1971. g., Etnološki zavod Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Etnografski muzej u Zagrebu (Andrija Stojanović, Zdenka Lechner). Šara Marta Dretvić-Karlina.

18 János Manga, *Ungarische Hirtenschnitzereien*, Corvina, Budapest, 1972., str. 64. — To je još jedan razlog više za komparativno proučavanje.

19 Zdenka Lechner, Neke akvizicije etnološkog odjela, Šarana tikvica, *Osječki zbornik V*, Osijek 1956., str. 199.

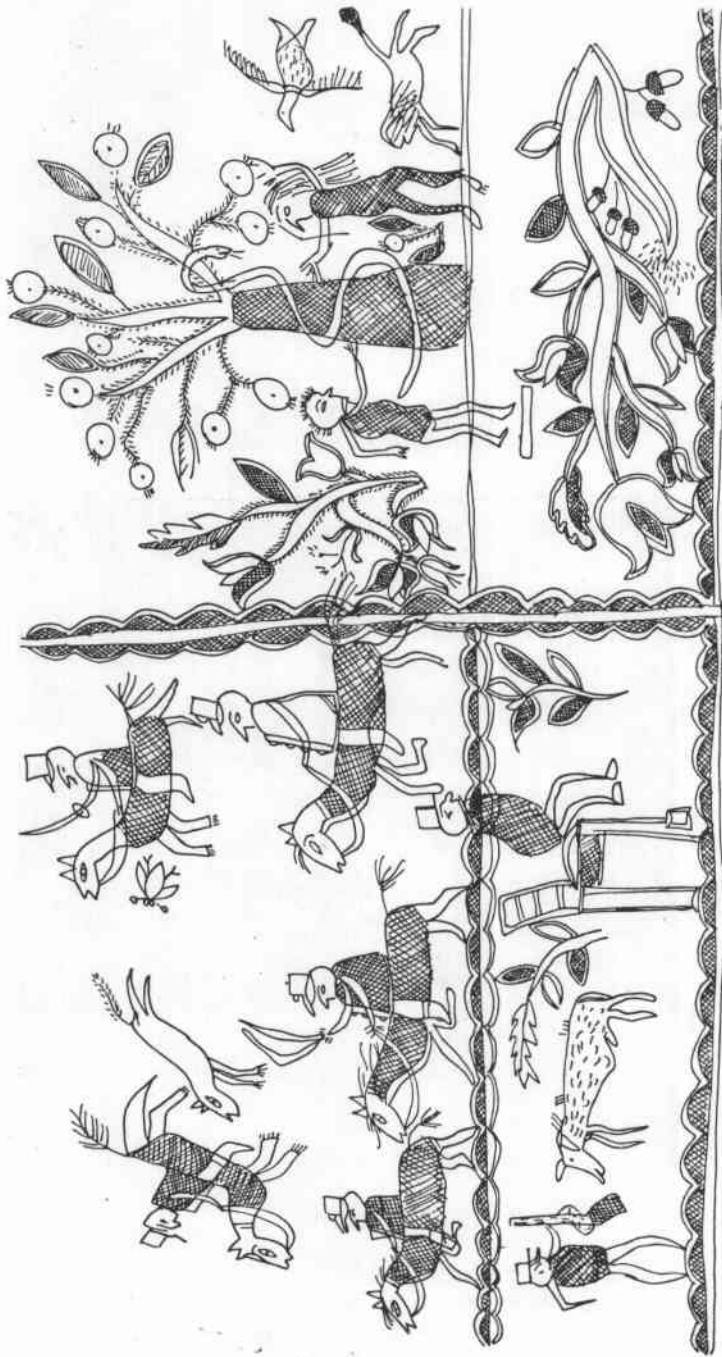
Signatura na dnu tikvice, Gradište. (Snimila Nerina Eckhel)

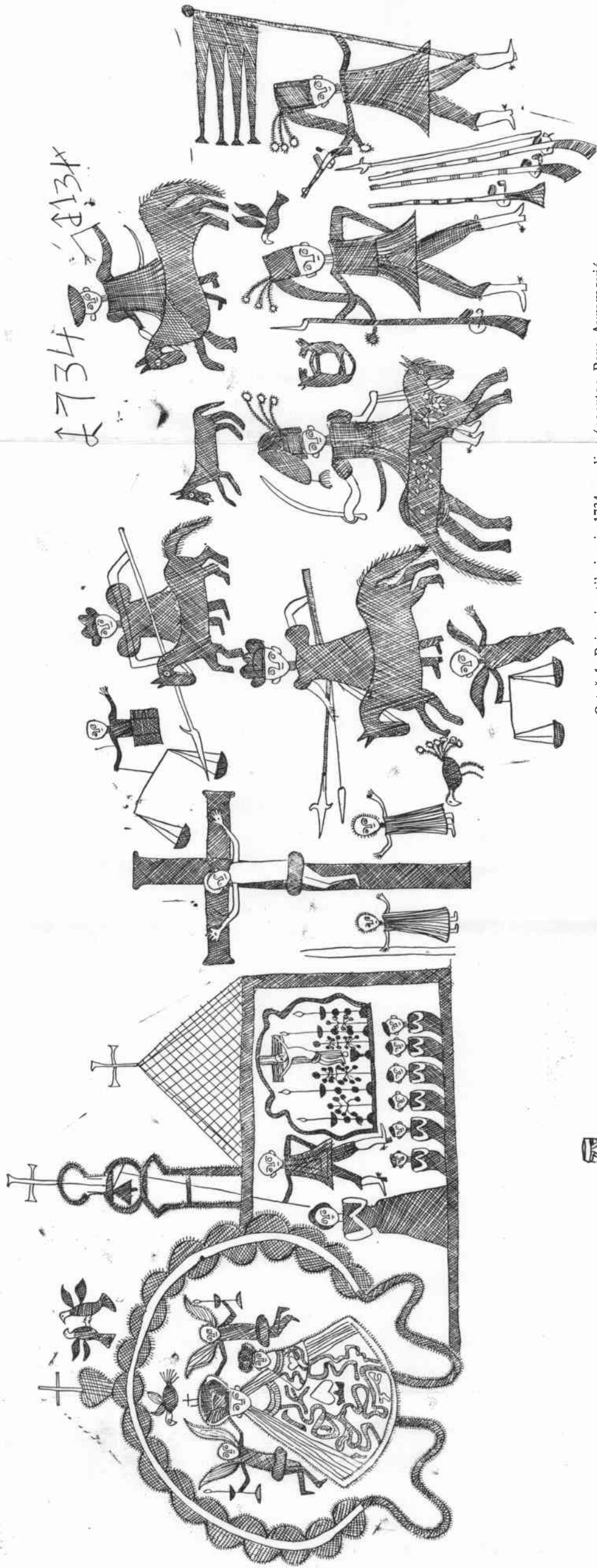
Marta Dretvić urezuje šaru, Gradište 1971. (Snimio mr. Damir Klasiček)

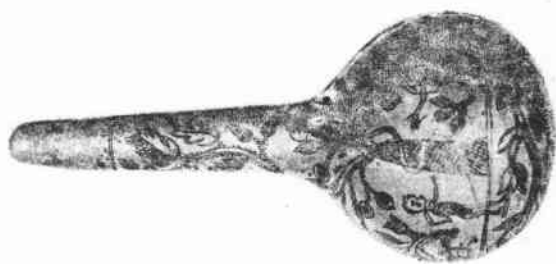
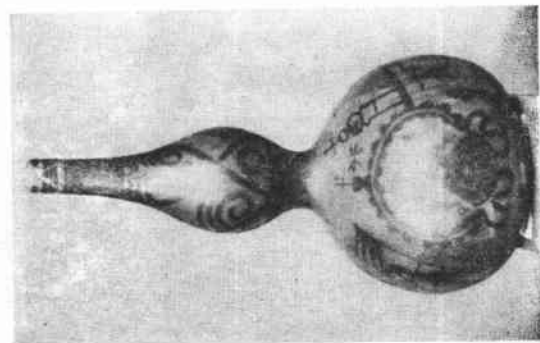
sabljom i zastavom, na konjima i bez njih, pa Madona i crkva sa zvonarom, ženom i djecom (?). Na drugoj tikvici (iz 1890.) predstavljena je lovačka scena i biblijski događaj o prvim ljudima: Adam i Eva pod jabukom²⁰ (v. crtež br. 2).

Crtež 2. Prizori s tikvice iz 1890. godine (nacrtao Pero Avramović)

Crtež 1. Prizori s tikvice iz 1734. godine (nacrtao Pero Avramović)

Tikvice sa scenskim prikazima: a) tikvica iz 1734. godine, b) tikvica (tukvanj) iz 1890. godine (snimio Pero Avramović)

Ako prizorima tih dviju tikvica pridružimo junačku scenu, prikazanu na tikvici koju je opisao Matija Petar Katančić u djelu »Fructus auctumnales« (1791. g.), imamo primjerak više, ali i svjedočanstvo učenjaka i pjesnika onog doba. Iz stihova u drugom pastirskom razgovoru vidimo također i to da su se pastiri darivali tikvicama i da su ih smatrali vrijednima. Evo, kako glase Katančićevi stihovi:²¹

*»Ja bi mu poklonio šarenu novu tikvicu odma,
od nje ne imam skupljega dobra, viruj!*

*Poloku tikva kupi, jest od kore jagnjida ozgor
čep, kog lična viseć zamčica tanka nosi.
Čista nutri, vodicom šest puta zalita tekućom,
još miriši novinom, ništa bo pila nije.
Zdvora vidiš vilenog nožičem slikovanog čilaša,
glavu nosi visoko, prednje propinje noge.
Gleđ', konjanik na njemu, kako dizdume svitile poteže
gleđ', kako vila leti, gleđ', kako čorda brijel!*

*Gleđ', kako rani Turak katanu po desnici kruto,
al kako glavu, gledaj, Turčina siže vitez!*

Taj moja zdvora, vidiš, događaj nova tikvica kaže:

Matasović je razmišljao o tom Katančićevu kazivanju. Najprije je, naravno, zaključio »da je narod nekada na tikvicama iznosio i junačke prizore«, ali je odmah odbacio tu mogućnost, »jer bi se nešto od toga moralo i do danas sačuvati na modernim tikvicama«, tj. na tikvicama prije šezdeset godina, kada je on pisao o njima. Nije mislio na to da bi se ipak mogle naći stare tikvice koje bi potvrdile prvi zaključak. Ali upozorio je da se pri izučavanju tikvica otvaraju mnoga pitanja i da bi se pozvani trebali njima pozabaviti.

Želio je da njegova radnja bude pobuda za daljnje istraživanje i proučavanje tikvica.

A to je poruka i ovog priloga. U njemu je izostala likovna obradba šaranih tikvica, pa je i ona ostavljena pozvanijima.²²

U ovoj bi se poruci razumjela želja, a da se riječima i ne izgovori, da mlađi nastave pribavljanjem onih starih tikvica koje su pastiri šarali za vlastitu uporabu, ali i onih tikvica suvremenih šarača koje nisu izgubile svezu s tradicijom i koje zaslužuju da ih se uvrsti u narodnu umjetnost.

20 Sličan prikaz Adama i Eve nalazi se na rumunjskoj ksilogravuri iz regije Cluja, Catalogul Muzeului de arta populara a RPR, București, 1957, str. 129. sl. 146.

Za crteže scena s tikvica zahvaljujemo Peri Avramoviću iz Županje.

21 Katančićeve stihove donosim prema Matasovićevu citatu u Narodnoj starini, sv. 2, 1922., str. 155., s izostavljanjem nekoliko redaka.

22 U prvome redu potrebna bi bila likovna obradba tikvica sa scen-skim prikazima. Ali ne bi bilo ništa manje važno ocijeniti uspjele ornamentalne kompozicije od mnoštva onih koje nemaju tih vrijednosti, iako možda daju drugi podatak.

DECORATING GOURDS IN THE ŽUPANJA AREA

Summary

The art of gourd-decoration existed in the villages of eastern Croatia in the eighteenth century, as is confirmed by verses of Katančić from 1791 (*Fructus auctumnales*), and by a gourd dated to 1734.

Data about this art in the nineteenth century are more abundant. The artists use nitric acid to produce red-brown ornaments, which harmonize well with cut-in black motives.

In the twentieth century the art is not a sheperds' speciality any more, nor exclusively male activity. It has become a house industry. The author describes the art of gourd-decoration in nine localities near Županja. She has confirmed that a gourd dated to 1891 has very similar decorative motives (scenes) to one from 1734. Thus, a continuity has been established, and both objects are considered first-class documents of Croatian folk art.

Nema dvojbe da nas zanimaju ornamenti Lešićevih tikvica. Trebalo bi provjeriti da li gdje još koja postoji. A kako Matasović kaže (1918.) da je kanonik Milko Cepelić oponašao Lešićevu šaru na drvenim predmetima svoje zbirke, vjerojatno bi se tu našla pomoć. Budući da je Cepelić šarao i tikvice, ne bi li tako pridonio održanju tikvičarstva, logično bi bilo da ih je primijenio i na tikvicama. Čini mi se da srodnu šaru Lešićevoj (prema Cepelićevoj!) ima tikvica Mije Lukića, posljednjeg šarača u Drenovcima. Tikvica je signirana inicijalima M. L. i godinom 1920., a nalazi se u Drenovcima. Za viđenje tikvice i podatak zahvaljujem Đuki Galoviću.